

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

Exordium

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

in terra habemus. Id est, ager sanguinis, triginta argenteis, mercedis proditoriae coemptus, & sanguine Christi sanctificatus, ubi secure & tranquille quiescemus, & dormitabimus usque ad diem ultimum, & tum in caelestem Hierosolymam

introducemur, ubi Christus per abitum suum ad Patrem *πολίτευμα* nobis acquisivit.

Eò nos omnes ex gratia transferre dignetur Deus caelestis Pater per & propter Christum, Amen.

DOMINICA JUDICA.

Textus.

Historia Passionis Dominicae.

EXORDIUM.

Hodiernam Dominicam olim vocarunt Judica, quia in Ecclesia Latina in introitu cecinerunt: Judica me Deus, & discerne causam meam de gente non sancta, & c. ex Psal. 43. v. 1. Hoc ipso pii Veteres respexerunt hodiernum Evangelium, ubi Christus in acrem disceptationem descendit cum Judæis, qui non modo convitiis acerbißimis ipsum proscindunt quod Samaritanus sit, & Dæmonium habeat: Sed lapides quoquetulerunt, ut jacerent in eum, Jesus autem abscondit se, & exivit de templo.

Quia igitur illud, quod Christo tanquam capiti accidit, & membra ejus experiri coguntur, in Ecclesia hac militante, non inique precamur: Judica me Deus. Auxilium enim nostrum non aliunde est, quam à Domino, qui fecit cælum & terram, Psal. 121. v. 2. & novit suos è calamitatibus eripere, 2. Petr. 2. v. 9.

Nos pro Instituti ratione ex Evangelio meditamur:

1. Triplicem Querelam. Quæ respicit

1. *Veritatis odium.* Id sane Christus re ipsa comperit, ideo inquit ad Judæos: Si veritatem dico, quare vos non creditis mihi? Idem experti sunt Prophetæ, qui ante eum fuerunt: Apostoli, qui post eum egressi sunt, & Evangelium prædicarunt, Judæis quidem scandalum, gentibus autem stultitiam: ipsis autem vocatis Judæis atque Græcis, Christum, Dei virtutem & sapientiam, 1. Cor. 1. v. 24. Experiuntur quoque quotidie, omnes fideles verbi Præcones, ob invisam enim multis veritatem, tanquam purgamenta mundi, & peripsa fiunt, 1. Cor. 4. v. 13.

2. *Religionis dissidium.* Id statim post lapsum incepit, inter Cainum & Abelem, qui in Sacrificio discrepabant, Gen. 4. vers. 5. Deinde continuatum est ab uno seculo ad aliud,

aliud, & continuabitur, usque ad diem novissimum. Diabolus enim non melior evadit, sed quo propius instat mundi finis, eò plus sævit, quia scit, quod modicum tempus habeat, Apoc. 12. v. 12.

3. *Hæreticorum ingenium*: qui tandem lapides tollunt, quando errorem diutius legitime defendere nequeunt. Id didicerunt à patre suo Diabolo, qui non modo mendax, sed & homicida est ab initio, Joh. 8. v. 44.

II. *Triplicem Medelam*: quæ fluit

1. *Ex perfecta Christi sanctitate*: Hostibus enim suis insultat, inquit: Quis vestrum arguet me de peccato? Id optime facere potuit. Erat enim sanctus sanctorum, Dan. 9. v. 24.

Quod si igitur imbecillitatem nostram deprehendimus, quod in carne nostra nihil bonum habiter, & volentibus nobis bonum facere malum adjaceat, Rom. 7. v. 19. in Christo solatium quæramus, qui nobis à Patre suo factus sapientia, & justitia, sanctificatio & redemptio, 1. Cor. 1. vers. 30. qui credit in eum, justus est, Rom. 10. vers. 4.

2. *Ex permanentia sempiternitate*, de qua ipse: Antequam Abraham fieret, ego sum. Egressus enim ejus ab initio est, à diebus æternitatis, Mich. 5. v. 2. Quando igitur parentes & omnes amici nos deserunt, vel per mortem à nobis divelluntur, Christo fidamus, qui idem ipse est, & anni ejus non deficiunt, Psal. 102. v. 8. Psal. 27. v. 10.

3. *Ex verbi efficacitate*. Repetirò enim inquit: Amen, Amen dico vobis, si quis sermonem meum servaverit, mortem non videbit in æternum. Mortem naturâ omnes

timemus, est enim ultimus inimicus, 1. Cor. 15. v. 26. quam fortissimus Simson non declinare potuit, Jud. 15. v. 15. Hinc remedium omnino nullum paratum est, ut Ecclesia canit:

Promorte non est herbula.

Mors est rata,

Tertena sunt mortalia.

Verum verbum Dei panacea illa est, qua illi, qui illud sedulo audiunt & custodiunt, à morte æterna præservantur. Ideo vocatur verbum vitæ, Joh. 6. v. 58. & potentia Dei ad salutem omni credenti, Rom. 1. v. 16.

III. *Triplicem Cautelam*, in qua tres Regulæ observandæ:

1. *Conscientiam observa*. Hic Christum conscientia integritate niti, Judæis que exprobrare audimus: Quis vestrum arguet me de peccato? Nose juxta exemplo instructi caveamus, ne conscientiam nostram peccatis mortalibus gravemus, sed vitæ puritati studeamus, ut & ipsi cum Christo dicere queamus: Quis vestrum arguet me de peccato? Sive cum Jobo: Non reprehendit me cor meum in omni vita mea, Job. 27. v. 6. id jure convivium est, Prov. 15. v. 15. si enim cor nostrum nos non condemnaverit, fiduciam habemus ad Deum, 1. Joh. 3. v. 21. Quod si vero fiduciam ad Deum habemus, mundum minus pertimelcamus, quoniam major est, qui in nobis est, quam qui in mundo, 1. Joh. 4. v. 4.

2. *Ambitionem evita*. Ita enim Servator: Honorifico Patrem meum, & vos inhonoratis. Ego autem non quero gloriam meam. Sic & nos ad exemplum Christi omnia agamus ad gloriam Dei: non enim sibi

*no. huius triplici cautela in. in se homo
ri possissent hoc regula: Mansuetudini stude, ex
Ps. 49. collat. c. p. 48. In Jesu gaude, ex p. 56.*

homo potest sumere quicquam nisi ei fuerit datum de cælo, Ioh. 3. v. 27. ideo donis atque gratis Dei non superbiamus, sed cum Davide unice Deo accepta feramus, dicentes: Non nobis Domine, non nobis, Psal. 115. v. 1.

3. *Periculum declina.* Iudæi tulerunt lapides, ut jacerent in Iesum. Iesus autem abscondit se, & exivit de templo. Recte fecit Servator. Qui enim amat periculum, peribit in eo, Sir. 3. v. 28. En Ideam hodierni Evangelii, quomodo juxta Methodum nostram tractari potuisset!

Iam ad Passionis Dominicæ meditationem accedentes, tria porro dispiciemus.

- I. Est Fori mutatio.
- II. Pilati tergiversatio.
- III. Christi condemnatio.

J. J.

Exegesis.

Quid congregati Patres in Concilio suo decreverint, in præcedentibus audivimus. Iam causam ad Pilatum, Romanum Præsidentem deferunt, ut iudicium in Consistorio Ecclesiastico latum exsequatur.

Ubi duo observanda:

1. *Christi traditio, descripta.*
 1. *Respectu Pompe.* Principes enim Sacerdotum & Seniores & Scribæ ipsi ad Pilatum pergunt, & Christum vincitum per Ministros & Lictores suos præmittunt. Hoc ipso populam, quem Christo favere noverant, deterrere, & Pilatum permoveere volunt, ut sine ulteriori inquisitione iudicium suum exsequatur: probe enim sciebant, si res ad juris stateram appenderet,

se causa adversus Iesum casuros esse.

Idem adhuc hodie evenire amat, ut divites, & in autoritate constituti, jus solis sibi debere opinentur, posuerunt in cælo os suum, & lingua eorum transivit in terra, Psal. 73. v. 9. Verum Christiani Magistratus, plus Deum in cælis, quam homines in terra respicere debent. Si peccaverit vir in virum, tum judicant Dii: si autem in Dominum peccaverit vir, quis orabit pro eo, 1. Sam. 2. v. 25.

2. *Respectu metæ.* Tradiderunt enim eum Pontio Pilato Præsidi. Iudæa jam sub peregrino Magistratu, Imperatore Romano degebat, qui eam in provinciam redactam per Præsides suos regebat: sicut eos Iosephus ex ordine enumerat. Primus fuit Cyrenius, sive Quitinius, sub quo Christus natus est. Secundus, Camponius. Tertius, Marcus Ambivius. Quartus Annius Rufus. Quintus, Valerius Gratus. Sextus, Pontius Pilatus, cujus hîc mentio injicitur. Hic Forchhemia Franconia oriundus fuisse dicitur. Hunc Tiberius Cæsar Præsidentem constituerat, eique summam rei commiserat; licet enim Iudæis iudicium Ecclesiasticum integrum esset, tamen executionem facere non poterant, sed eam ordinario Præsidi deferre tenebantur. Propterea & Christum ad Pilatum abducunt, & petunt, ut quæ muneris sui sunt, facere, eumque ceu maleficum pro merito punire velit, id ex majori autoritate actum iri putant, & populo terrorem incussurum, ne seditionem moveant, præcipue, quia haud ita dudum severam vindictam in Galilæos exercuerat, in quos sacrificantes impetum fecerat,

rat,